

MESTRES HONDURENYS ENTRE LA FANTASIA I LA DESESPERACIÓ*

Llic. José Francisco Aguilar Saucedá¹,
professor d'adults, educació bàsica i secundària

Hondures, un país amb una població de més de 8 milions d'habitants, un país endarrerit, el primer en corrupció i amb 82 assassinats per cada 100.000 habitants, fet que el converteix en el país més violent del món; un país que segueix la política neoliberal, com si fos el seu catecisme, segons dicten els organismes de crèdit internacional. Va ser víctima el 28 de juny de 2009, del primer cop d'estat reeixit a Amèrica Llatina, de tots els planificats per les ambaixades dels Estats Units i els sectors més obscurs, dretans i oportunistes. En el cas d'Hondures, encapçalats per les Forces Armades, amb finançament per part de l'ambaixada d'USA, la dreta cubana i l'oligarquia parasitària del país varen fer el treball d'expulsar amb èxit un president constitu-

cional legalment electe i varen avalar un govern espuri, primer del dictador Roberto Micheletty i després, el novembre de 2009, amb les eleccions arreglades, varen legitimar el cop amb eleccions que no varen ser reconegudes per la comunitat internacional, sortint electe d'aquest esdeveniment manegat, l'astut polític Porfirio Lobo, amb una abstenció històrica major del 65% de l'electorat nacional.

"...condemnen totes les formes de protesta, satanitzant els qui les duen a terme com si fossin apàtrides..."

Aquesta acció de trencar l'ordre constitucional del país, va ser repudiada per diversos sectors

socials, un dels que es va oposar amb força i decisió vàrem ser els mestres. Aquesta situació ens va fer guanyar l'animadversió dels responsables del cop, al mateix temps ens va posar en l'àmbit polític i social i se'ns va veure per part dels hereus del cop i del govern inconstitucional com un sector al qual havien de sotmetre. S'usurparen els nostres recursos econòmics de l'Institut de Previsió del Magisteri (INPREMA), al mateix temps que es va iniciar una campanya contra les lluites magisterials i la tasca docent.

La tasca docent, una dolça fantasia

Els mitjans mediàtics, al servei de l'oligarquia, fan un treball constant en un pla d'atac per afectar l'esquema mental dels docents amb accions que

¹ Docent amb 18 anys de treball en educació d'adults, educació bàsica i secundària.

ressalten la tasca docent com un apostolat i condemnen totes les formes de protesta, satanitzant els qui les duen a terme com si fossin apàtrides o com si estiguessin allunyats de l'interès del nostre país; es menteix constantment en dir que els mestres estan ben pagats, que no paguem impostos, que no treballem per la qualitat; presenten aquesta com el mer gest de donar classe i estar 200 dies davant dels alumnes; defugen els altres aspectes bàsics d'aquesta qualificació, que són indispensables per aconseguir qualitat educativa, com la nutrició de l'infant, el suport patern a casa, la deserció, l'amuntegament a les llars dels infants, la irresponsabilitat governamental per complir amb els drets bàsics del nin, les condicions antipedagògiques que tenen els centres educatius, els desitjos i les aspiracions de les condicions de vida de l'alumne, etc.

Però aquesta fantasia imposada de manera mediàtica, explota com una bombolla, quan el docent afronta la crisi del sistema

educatiu hondureny, l'ansietat familiar que no li permet afrontar els seus compromisos, quan no se'l paga. En lloc d'atendre el creixement vegetatiu en tots els nivells educatius, el que es fa és eliminar parcialment el programa de matrícula gratis (iniciat pel president Zelaya, eren tres desemborsaments d'un subsidi per matrícula per a funcionament de les escoles). Es percep la manipulació política del sistema educatiu, es viu la situació de mestres de tots els nivells, que treballen tot un any, mentre el seu pagament es retarda; no rep un cèntim per la seva tasca, mentre paga diàriament transport, alimentació, habitatge, despeses personals, i es manté, fins i tot en aquestes condicions, en una actitud gairebé heroica enfront dels seus alumnes, mentre el govern gasta en campanyes milionàries a través de mitjans massius, compleix religiosament els compromisos amb els empleats, es mantenen els viatges del president a diversos punts del planeta, amb comitives immenses plenes de periodistes afins i

familiars, però no hi ha diners per pagar els salaris; la inversió en infraestructura educativa ha desapareguda des del cop d'estat; no hi ha diners per pagar docents que demanen llicències.

"...responen a una agressió sistemàtica de tots els poders de l'estat hondureny, essent aquests atacs al magisteri nacional..."

Però aquests atacs i assetjament al magisteri, se sumen a les accions de les forces armades que ens acusen de tenir infiltrats agents dissociats; dissolen manifestacions pacífiques i ja van més d'una dotzena de mestres assassinats en protestes o executats de manera sumària, de manera extrajudicial presentant-los com a producte de la delinqüència comuna. Aquests atacs sistemàtics, no només són de part de militars i policies o d'un poder estatal, sinó que responen a una agressió sistemàtica de tots els poders de l'estat hondureny, essent aquests atacs al magisteri nacional:

Poder judicial

Encapçalats encara per responsables de l'assalt al poder del país el 28 de juny de 2009, des d'aquell moment s'han judicialitzat les protestes i manifestacions desarmades del magisteri, s'han declarat il·legals les assemblees, les manifestacions, fan seguir les manifestacions als policies, s'han processat més de 18 educadors

que han estat colpejats salvatgement i capturats en protestes dissoltes, essent remesos a centres carcararis i posteriorment presentats a tribunals amb grillons als peus i a les mans, tractats i exposats a la societat a manera d'exemple del que pot passar al docent que protesta i com a delinqüents perillosos, se'ls nega el dret a l'arrelament i donar-los mesures substitutòries, es mantenen oberts els judicis i són reactivats en moments clau per a la repressió judicial com una forma d'intimidació.

Poder legislatiu

Dels 128 diputats que formen el poder legislatiu, més de la meitat varen votar i varen ser partícips directes de la trama formal i que legalitza amb renúncies arreglades, la presa de possessió de qui era el president d'aquest poder i va passar a dirigir l'estat de facto per 7 mesos durant el cop, i l'ara president de l'actual congrés nacional, Joan Orlando

Hernández, ataca de la mateixa manera el magisteri amb mesures com:

1. Es polititza el sistema educatiu amb la participació directa de diputats en el nomenament de docents i el lliurament d'ajudes econòmiques a centres educatius que acatin allò manat pel ministre d'educació espuri i exdirigent magisterial, persona compromesa amb el partit polític de torn i un traïdor als docents.
2. Promouen lleis que reformen de manera parcial l'estatut del docent com la desindexació del salari del docent de l'augment del salari mínim (art. 161).

"...amb 4 mestres que imparteixen totes les classes del tercer cicle, tot i que no comptin amb preparació acadèmica..."

3. Elaboren i aproven el mes d'abril de 2011 lleis promogudes per organismes internacionals com la de llei de participació d'incentius a la participació comunitària per a la qualitat educativa que regula la participació dels pares de família, organismes no governamentals, organitzacions privades de desenvolupament, esglésies, patronats i "forces vives", per a la supervisió dels centres educatius tot i que les lleis vigents diuen que aquestes funcions són de tipus tècnic i que han de ser desenvolupades per personal amb acreditació professional o autoritats de comandament jurisdiccional. Aquesta participació es fa a través d'organismes com els consells d'educació municipals de desenvolupament educatiu (COMDES), per a la supervisió i fiscalització de la tasca educativa. Aquest organisme ja existia en una llei aprovada el gener de 2006 i es comprometia a col·laborar amb les escoles que no complissin els dictats del govern, que donassin 200 dies de classe, es comprometien a donar ajuda als laboratoris, tallers, aules, pupitres, etc.
4. Es promou l'empirisme que ja havia estat eradicat amb el foment de Centres d'Educació Bàsica (CEB), ja que aquest sistema imparteix educació de cicle comú sols amb 4 mestres que imparteixen totes les classes del tercer cicle, tot i que no comptin amb preparació acadèmica, ja que s'assignen de manera arbitrària les assignatures, a més que s'assumeixen

funcions administratives per les 36 hores que són nomenats.

5. Es presenten i aproven les reformes que són afavorides pel Banc Mundial, com a condició per accedir a nous préstecs que lliuraran al govern del país; s'exigeix la reforma a la Llei de l'Institut de Previsió de Magisteri, institut de protecció docent creat el desembre de 1970 i que després canvia el seu nom al que actualment té el 15 de juliol de 1980. Entre altres reformes s'augmenten els anys de jubilació dels docents que estan en servei, de manera gradual anual fins arribar al 2020 a jubilar als 59 anys o 20 de serveis i els que ingressin a partir de l'any 2012 es jubilaran als 65 anys, amb 25 de servei; s'augmenta l'aportació personal del docent del 7 al 9%; puja l'aportació de l'estat del 12 al 15%. Així, a poc a poc, s'elimina el negoci

més rendible que té aquest institut com és el préstec personal, que passa a la banca privada, la qual donarà el mateix servei però amb més interès i amb els diners dels docents; s'elimina la participació dels representants del magisteri que assumeixen un paper de consellers, però no decideixen, aquesta vil acció ha estat consumada el 13 de desembre de 2011. Aquesta llei va ser presentada i aprovada en el congrés nacional, sense les aportacions dels col·legis magisterials, ja que aquests estaven realitzant els seus congressos i discutint els aspectes que es plantejarien a partir d'aquesta llei. Aquesta actitud mostra que l'interès no era consensuar la llei, sinó aprovar-la així com ells la desitjaven, per a continuar controlant els recursos dels docents i ajudar el sector financer, que ha assumit el cost del cop d'estat.

"...un bo a l'excel·lència docent, als professors que complissin els 200 dies i que no assistissin a les activitats de les organitzacions."

6. Es presenta l'avantprojecte de la Llei Fonamental d'Educació, promogut per Banc Centre Americà d'Integració Econòmica (BCIE) amb la intenció de destruir el que encara no havien pogut eliminar amb les lleis aprovades en aquest poder de l'estat. Ataquen la gratuïtat de l'educació en deixar-la únicament fins al novè grau, desapareixeria la jornada nocturna, desapareixen 64 carreres del sector públic que hi ha actualment i mantenen intacte el sector privat; exigeixen no seguir matriculant alumnes per cicle comú fins a desaparèixer aquest nivell dels col·legis i que aquests alumnes siguin absorbits pels Centres d'Educació Bàsica (CEB); s'atempta contra l'estabilitat laboral i converteixen les classes anuals en semestrals; es planteja la contractació de mestres de manera interina; es promouen 15 noves carreres, totes elles amb caràcter vocacional, les quals veten l'accés dels pobres a l'educació superior estatal a través de la Universitat Nacional Autònoma d'Hondures (UNAH), ja que aquest centre educatiu no reconeix aquestes carreres, però les privades sí. Per emmascarar aquest procés

que creava discussió, es varen realitzar taules rodones, integrades per diferents sectors, fins i tot el magisterial, per a la negociació dels principals problemes educatius del país; però això va ser una estratagema per no tractar aquests problemes, ja que paral·lelament a aquest procés, alguns diputats feien jornades fora de la ciutat sobre aquestes taules per socialitzar la nova llei, però ho feien amb els seus familiars polítics i com a manera de fer-se publicitat política.

7. Des del congrés s'aprova el lliurament d'un bo a l'excel·lència docent, als professors que compleixin els 200 dies i que no assisteixin a les activitats de les organitzacions.
8. Paralitzen la descentralització en el nomenament de docents de tot el país, essent el ministre d'educació el qui nomena els mestres, però ho fa amb el vistiplau de polítics, diputats i del partit nacional.

Poder executiu

Amb l'entrada del govern de Porfirio Lobo es varen encarregar de colpejar, acovardir i atemorir els docents que realitzàvem accions diverses en defensa dels nostres interessos. Varen realitzar accions com:

1. Deduccions del nostre salari a tots els mestres que haguessin participat en vagues, concentracions i assemblees.
2. Suspensió de salari a més de 350 mestres a l'àmbit nacional, identificats com a

participants en activitats gremials.

3. Processament de més de 10.000 mestres de part del Tribunal Superior de Comptes, acusant-los d'apropiació indeguda per pagaments corresponents a la qualificació professional, per no denunciar els docents en lluita magisterial, perquè durant 10 dies no hi va haver classes, durant l'estat de setge, per mor del cop d'estat, ja que era impossible circular, sense ser arrestat i altres accions de tipus administratiu, com pagaments il·legals que varen ser fets per l'oficina d'escalafó i que majoritàriament el mestre ignorava.

"Malgrat aquestes accions sistemàtiques del govern contra el magisteri i l'educació pública..."

4. Després d'uns mesos que el president de facto hagi dit que l'INPREMA era dels mestres i que els donaria plenament la direcció, el president ha decidit intervenir aquest institut, i acusa només els dirigents magisterials, excloent els altres membres directius de directori i acusant-los de mals manejos financers i d'equivocades decisions. La comissió interventora, des de la seva presa de possessió, compromet els recursos de la institució i diposita els diners a la banca nacional, guanyant mínims interessos; no es processen 10.000 sol·licituds de mestres que estan preparats per esser jubilats; no lliura l'aportació que com a

patronal li correspon del 12% i a més, es fan aportacions docents i per a préstecs per deducció del salari dels més de 55.000 mestres afiliats.

5. Se suspèn la deducció sindical que els docents fèiem als col·legis professionals, per tal d'asfixiar econòmicament les organitzacions magisterials.
6. Hi ha un incompliment de la data de pagament als docents, que passa del 20 de cada mes a fins a 17 dies posterior, canviant de manera erràtica cada mes.
7. S'elimina el bo per a la qualitat educativa (PASCE) que era de 12.000 lempires anuals en 4 pagaments que donava el govern. El mateix havia passat amb un reconeixement fet pel govern de Manuel Zelaya, com una compensació al salari docent i que se'ns va negar pel govern de Ricardo Maduro.
8. Es manté al magisteri com a únic sector públic que no rep augment salarial durant 3 anys seguits.

Malgrat aquestes accions sistemàtiques del govern contra el magisteri i l'educació pública, els mestres, els pares de família i les organitzacions de docents continuen oferint resistència contra aquest govern usurpador, irrespectuós amb els drets humans, culpable de vendre el país a trossos i que únicament tracta d'aprofitar-se del país per a benefici dels sectors més poderosos i rics del país.

*Aquest text s'ha traduït del castellà. □